No. 140. 1837.

BUITEN GEWOON TE ZEGELEN

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag 14 Junij.



FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Junij.

Het feest van Versailles, voor de inwijding van het aldaar geplaatst museum, volgens het aangekondigd programma op gisteren gevierd, is zeer luisterrijk geweest en eerst heden in den vroegen morgen afgeloopen. Reeds ten zes ure was de stad gisteren morgen in beweging; de nationale garden en de troepen van het garnizoen kwamen de posten van het paleis bezetten. Eene menigte van rijtuigen en nieuwsgierigen vulde den weg van Parijs naar Versailles en het kasteel. Ten tien ure werden de deuren van het museum geopend en kon men het geheel der verzameling overzien, over welke slechts ééne kreet van bewondering opging. Ten half drie kwam de koninklijke familie van Trianon op het kasteel aan, waar de pairs en de afgevaardigden, de leden van het korps diplomatiek, de maarschalken, de officieren der nationale garde van Versailles en de kunstenaars die door hunne stukken het museum mede helpen opluisteren, haar reeds wachtende waren. Alvorens aan den feestmaaltijd te gaan, stelde de Koning aan zijne gasten voor, om de galerij te doorwandelen en vond genoegen om zelf opmerkzaam te maken op de schoonheden die zij bevat. Te vier ure had het diner van 1500 couverts plaats in de galerij van *Lodewijk XIV*. Ten half acht nam de voorstelling in den schouwburg een aanvang; men gaf daar den *Misanthrope* van *Molière*, en daarna de 4de en 5de acte van *Robert le Diable*. Na den afloop plaatste het geheele personeel van den schouwburg zich op den achtergrond van het tooneel; het achterscherm ging op en men zag het kasteel van Versailles zoo als het onder *Lodewijk XIII* was; meer vooraan was het borstbeeld van den Koning, door allegorische personen omgeven; op het voetstuk las men: *aan den roem van Lodewijk XIV*. De acteurs schaarden zich met kransen en lauwertakken rondom het standbeeld en bekroonden hetzelve, waarop eene algemeene toejuiching der aanschouwers volgde. Na dit eerste tooneel daalde een wolk neer en onttrok de voorstelling aan het gezigt; langzaam weder verdwijnende, werd op den achtergrond het kasteel van Versailles zigtbaar zoo als het tegenwoordig is. De voorstelling werd door een derde tafereel besloten: men zag de genius van Frankrijk omgeven van den krijgsroem, in de zinnebeelden van alle wapensoorten vertegenwoordigd; aan den voet der genius was een groep dichters, geleerden en kunstenaars geschaard; bij dit tafereel droegen een tweetal Famen een' breeden band, waarop de woorden prijkten: *aan allen wie Frankrijks roem hebben opgeluisterd*. De toejuiching der aanschouwers zoo bij de stukken door de eerste talenten van het Parijssche tooneel opgevoerd, als bij de zinnebeeldige voorstellingen, was buitengemeen. Daarna heeft het bezoek in groot ceremonieel van het museum plaats gehad. De Koning, door de koninklijke familie en het geheele hof vergezeld, deed de deuren van het kasteel door den gouverneur openen. Bedienden in groot livrei, alle met flambouwen in de hand, door zwitsers met hellebaarden voorafgegaan en gevolgd, vormden derwaarts eene dubbele rij; de prachtige en onmetelijke galerij door duizenden waskaarsen verlicht, het aanzienlijk gezelschap in de rijkste, schitterendste kleeding en het meest verschillend kostuum, maakten dit bezoek, gepaard aan den indruk van het oogenblik, eenig in zijne soort. Het feest eindigde ten half drie in den morgen. Men heeft opgemerkt dat de meeste der gedeputeerden die er zich bevonden, in hun kostuum verschenen waren; vele lieden zonder openbaar karakter hadden naar hunne keus een bijzonder costuum aangenomen; men zag er de fransche rok met witte broek, schoenen met gespen en claque. Onder de genoodigden merkte men op de heeren *Rothschild*, de graaf *Toreno*, de hertog *van Ossuna*, de generaal *Cordova*, de baron *van Mecklenburg*, *Jussufbeij* en de generaal *Rapatel*, in een bijna arabisch kostuum. De prinses *Helena* schitterde van diamanten om den hals en op het hoofd, doch was overigens eenvoudig, schoon smaakvol gekleed.

— Van wege het stedelijk bestuur der hoofdstad is heden het programma der feesten afgekondigd, welke de stad ter gelegenheid van het huwelijk des hertogs *van Orleans* geeft. Op den 14den zullen de openbare volksvermakelijkheden plaats hebben; zullende bestaan in tooneelvoorstellingen, muzijk, schijnaanval en verdediging eener redoute, waarbij 24 stukken geschut zullen gebruikt worden, vuurwerken en illuminatie; de volgende dag is voor het feestbanket en bal op het stadhuis bepaald.

— Uit Marseille schrijft men, dat de aide-de-camp van den generaal *Bugeaud*, de kapitein *Bijnard*, aldaar aangekomen is, ter overbrenging naar herwaarts van het met *Abd-el-Kader* gesloten traktaat. Frankrijk zou daarbij bekomen 200 vierkante mijlen grondgebieds; aan *Abd-el-Kader* wordt Tlemecen terug gegeven, onder verpligting om ons levensmiddelen en slagtvee te leveren, en om geen handel dan in de fransche havens en met Frankrijk te drijven.

— Bij de leercursus van den heer *Saint-Marc Girardin* hebben eergisteren, ter oorzake van de kleinheid van het lokaal, ongeregeldheden plaats gehad, die den heer *Girardin* verpligtten, om voor de onstuimige jonge lieden de vlugt te nemen.

— Het dagblad *la Paix* schijnt geheel te zullen ophouden.

— De Mecklenburgsche gezant, de heer *d'Oerthling*, is nog niet te Parijs terug. Men denkt dat hij eerst na den afloop der feesten op zijn post zal terug keeren.

— Het gouvernement heeft sedert gisteren de volgende telegraphische depeche uit het Noorden van Spanje bekend gemaakt:

» Narbonne, 10 Junij, des morgens.

» Te Seo-d'Urgel wist men den 8sten, dat de Navarrezen de Cinca waren overgetrokken, daarbij een ernstig verlies lijdende. Hunne gekwetsten zijn te Benavarre verzameld. Den 6den verwachtte men tegen den volgenden dag de troepen van den Pretendent. — Een gevecht heeft er den 6den tusschen Vich en Bergare plaats gehad, 5000 insurgenten, onder bevel van *Tristani*, hebben de afdeeling van *Osorio*, sterk 1500 man, geslagen en 200 gevangen gemaakt."

» Bordeaux, 9 Junij, des avonds.

» De karlistische expeditie is te Estadella de Cinca overgetrokken, na 400 gevangen en een dergelijk getal aan dooden en gekwetsten te hebben verloren. In den morgen van den 5den bezette *Oraa* Barbastro, den vijand van nabij volgende. De baron *de Meer* trok in de rigting van Pons, op den linkeroever van de Cinca."

» Bayonne, 9 Junij, des namiddags.

» Een karlistisch spion is te Sangueza gevat, overbrenger eens bevels van *don Carlos*, dat alle beschikbare bataillons in Navarre zich moesten vereenigen, om eene afwending in Arragon te maken. Deze zamentrekking is den 5den begonnen. Vijftien bataillons en al de artillerie is gekantonneerd tusschen Etscharry en Estella.

» *Espartero* is den 6den te Tafalla gebleven om hen in 't oog te houden; hij heeft slechts 4000 man naar Arragon gedetacheerd.

» De dood van den kolonel *Conrad* is maar al te zeker. Hij is den 6den met de grootste eerbewijzen te Saragossa begraven. Omtrent het gevecht van den 2den waarin hij gesneuveld is, is nog niets officieels bekend; maar zeker is het, dat de karlisten den 5den de Cinca gepasseerd zijn om zich in Katalonie te begeven."

» Bayonne, 9 Junij, des avonds.

» De generaal *Evans* is zoo even met het meerendeel der Engelsche officieren hier aangekomen; er blijven 1500 Engelschen achter, uitmakende eene brigade onder den kolonel *O'Connell*. De graaf *van Mirasol* is opperbevelhebber der engelsche en spaansche troepen te St. Sebastiaan en in den omtrek. Hij heeft twee bataillons over zee naar Santander gezonden, om zich naar Kastilië te begeven, waar men voor een' inval van *Batanero*, die zich aan de Rivera bevindt, beducht is. In Guypuzcoa zijn geen karlisten meer."

Bijzondere berigten worden heden niet medegedeeld. Men houdt het er hier voor, dat de troepen der koningin het korps van den Infant niet meer beletten kunnen om in Katalonien door te dringen; terwijl de aanhangers der koningin zich beklagen over de smartelijke verliezen die hunne partij lijden. Binnen weinig tijds toch hebben de constitutionelen een aantal hunner beste generaals, als: *Gurrea*, *Leon Irriarte*, *Irribarren* en *Conrad* verloren; en thans verlaten ook de Engelsche officieren, met *Evans* aan het hoofd, hunne dienst.

— Men zegt dat er heden weder een groot getal geprotesteerde wissels, door de paketboot *Sully* te Havre aangebragt, uit de Vereenigde Staten ontvangen zijn.

(Met den Zondag is er heden geen beurs-notering.)

ENGELAND.

LONDEN, den 10den Junij.

Het bulletin dat gisteren omtrent den toestand des Konings is uitgegeven, hield, dat, hoewel zeer zwak zijnde, Z. M. zich toch als gewoonlijk met de staatszaken kon bezig houden. Latere berigten van Windsor, gisteren door een avondblad medegedeeld, luiden dat de Koning in den namiddag in denzelfden *onzekeren* toestand verkeerde. Sommige bladen verzekeren dat de Koning vroeger bijna jaarlijks, zonder gevaar, door dezelfde ongesteldheid werd aangetast, waaraan hij thans lijdt en dat dezelve toen steeds *hooikoorts* genoemd werd, omdat zij altijd in den hooitijd verscheen. De *Standart* zegt dat het gerucht van 's Konings dood den 9den al-

gemeen te Londen in omloop was en dat de radikale partij over dit gelukkig ongegronde gerucht eene schandelijke blijdschap uitte. — Verscheiden van 's Konings naaste betrekkingen zijn naar het kasteel van Windsor vertrokken, en lord *Melbourne* is, naar men zegt, gisteren avond ook aldaar ontboden; deze zou, na het ontvangen dier boodschap, een onderhoud met lord *Russell* hebben gehad.

— Gisteren is, in weêrwil van den tegenstand des eersten ministers, op voorstel van lord *Lyndhurst*, met 205 tegen 119 stemmen door het Hoogerhuis bepaald, dat de verdere discussie over de wet op de municipale corporatien in Ierland tot den 5den Junij zou worden uitgesteld. Lord *Melbourne* is daarbij met den hertog van Cumberland in eene vrij hevige woordenwisseling geraakt over de geheimhouding welke aan de leden der voormalige Oranje-Societeiten was opgelegd (aan wier spits de hertog plagt te staan), terwijl de behoudende partij zich thans over de nationale associatie in Ierland beklaagde, die toch alles zoo bloot mogelijk behandelde.

— Ter beurse waren heden genoteerd: 3 pCt. gec. 91⅛; 5 pCt. Ned. Werk. Schuld 99¼. 2½ pCt. 53⅛; Spanje 22⅞; Coupons Nov. 48 à 50, Coupons Mei 29 à 31.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Junij.

Heden is alhier, door het houden eener groote parade, het uitsteken van vlaggen, enz., gevierd geworden de 17de verjaardag van den beminden Prins *Willem Frederik Hendrik*, derden zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

— Wij hebben het genoegen de ingezetenen dezer vesting mede te deelen dat Zijne Excellentie de Heer Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber derzelve, wel heeft gelieven te gelasten dat de Boschpoort, zoolang het kamp bij Reijen betrokken wordt, tot des avonds *elf* ure zal openblijven.

— Bij koninklijk besluit is gewijzigd dat van 15 september 1834, houdende vaststelling der reglementen voor de loodsen en bakenmeesters op de rivieren de Lek en de Waal, enz. Daarbij wordt bepaald, dat de bij gemeld besluit vastgestelde bakengelden zullen worden verminderd en gewijzigd, in voege dat deswege voortaan en tot nadere beschikking zal worden gevorderd: van beurt- en andere uitsluitend binnen 's Lands varende schepen van boven de 300 centenaars *f* 1 's jaars, van stoombooten *f* 5 's jaars en van sleep-stoombooten *nihil*.

— Tot tijdelijke raden aan het Hoog Militair Geregtshof zijn benoemd, de luitenant-kolonel *J. Smith*, van den generalen staf, en de generaal-majoor *J. Post*.

Voorts zijn door Z. M. den koning benoemd:

Tot effectief officieren in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt, *T. F. Bosman* en *J. Teunisse*, tijdelijke officieren van gezondheid, 2de klasse.

Tot kapitein der infanterie bij de 7de afdeeling, *C. P. S. Vrijbergen van der Does*, op twee derde activiteits-tractement gesteld geweest.

Tot paardenarts der 1ste klasse bij het regiment huzaren n°. 6, *B. W. H. Lantman*, thans adjunct bij de afdeeling curassiers n°. 1.

Eervol zijn ontslagen, de 1ste luitenants *K. J. van der Meulen* van de afdeeling grenadiers en *M. H. van Utenhove* van het bataillon vrijwillige artilleristen, alsmede de 2de luitenants *J. A. G. Weiser* van de 2de en *L. J. Simonis* van de 8ste afdeeling, *D. J. A. van Rheyven* van de 2de afdeeling mobiele overijsselsche schutterij en *J. J. Noman*, van het bataillon drentsche schutterij.

— Z. M. de koning wordt tegen het einde dezer week te 's Gravenhage terug verwacht.

— Zijne Majesteit heeft den ritmeester baron *von Reitzenstein*, vleugel-adjudant van Z. M. den koning van Pruissen, eene gouden met brillanten omzette snuifdoos, voorzien van Hoogstdeszelfs naamcijfer, ten geschenke doen uitreiken, wegens het overbrengen van de kennisgeving der bevalling van H. K. H. prinses *Albert* van Pruissen.

— Uit Amsterdam schrijft men van gisteren: » De haringvloot welke, voor zoo verre onze stad betreft, aanstaanden Donderdag zal uitzeilen, telt dit jaar 116 schepen, zijnde één meer dan in 1836, als: Vlaardingen 77, Maassluis 15, Amsterdam 7, Rijp 6, Zwartsluis 4, Enkhuizen 3, Delfshaven 1, Middelharnis 1, Pernis 1 en Scheveningen 1. Van deze 116 schepen zijn 8 jagers, waarvan de zesde naar Amsterdam zal komen".

— Luidens de jongst ontvangen berigten uit Batavia tot den 11den Februarij jl. gaande, was Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, de heden verjarende zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, den vorigen dag in die hoofdstad aangekomen. De *Bellona*, aan boord waarvan zich Z. K. H. bevond, heeft den 17den october het vaderland verlaten, en de reis in 102 zeedagen volbragt.

» Eergisteren in den namiddag," zoo luiden de berigten van Batavia," werd het ter reede komen van het fregat *Bellona* door het geschut van Zr. Ms. ter reede liggende schepen van oorlog aangekondigd. Het schip werd door den Prins zelf ten anker gebragt. De officier van Zr. Ms. fregat *Diana*, de kapitein luitenant *Johr*, begaf zich dadelijk naar de *Bellona*, en bragt, vervolgens aan Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal de tijding van den goeden welstand van den Prins, onder mededeeling van Hoogstdeszelfs verlangen, om den volgenden morgen zich aan wal te begeven.

» Reeds in den vroegen ochtend van gisteren vertrok de daartoe bestemde commissie naar boord, om Z. K. H. namens den Gouverneur-Generaal te verwelkomen. Door die commissie begeleid, verliet de geliefde Prins het schip, onder de eerbewijzingen aan Hoogstdezelve verschuldigd; aan de landingsplaats werd Z. K. H. door eene deputatie ontvangen, en door den vice-president van de raad van Indie nog nader verwelkomd. Door beide commissien en de aanwezige amtenaren gevolgd, en met verdere inachtneming van het bepaald ceremonieel, naar het hotel van den Gouverneur-Generaal op Rijswijk gereden zijnde, vergezeld van den Vice-President van den raad van Indie en den kapitein-ter-zee, *Arriens*, werd Z. K. H. aan den ingang van het gebouw door den Gouverneur-Generaal opgewacht en, terwijl het bepaald saluut gedaan werd, in de receptie-zaal geleid, alwaar de Prins door Z. Exc. in eene hartelijke toespraak werd gecomplimenteerd, waarna de vergaderde collegien en autoriteiten aan Hoogstdezelve werden voorgesteld.

» De vreugde der ingezetenen is blijkbaar. Een ieder waardeert het ongekend geluk om 's Konings Kleinzoon, den veelbelovenden Prins, op Java's bodem te aanschouwen. De wijze waarop Z. K. H. op de onderscheidene plaatsen van verwelkoming en ontvangst toegesproken is, getuigde van eene onbegrensde liefde voor het Vorstelijk Huis en voor den beminden Prins, die de gevaren der groote reis getrotseerd heeft, in het belang van Nederland en van Nederlandsch Indië."

In de aanspraak van den gouverneur-generaal wordt van het bijzonder geluk gewaagd, hetwelk de kolonie ten deel viel met een kleinzoon aanwezig te zien van den eerbiedwaardigen Monarch, onder wiens bestuur dezelve zoo zeer bloeide, en een zoon van hem die zich jegens het Land reeds zooveel verdienste verwierf, hetwelk hij geroepen was eens te zullen regeren. Op den grond waar de Prins thans welkom werd geheeten, werd de belangrijkheid van dien grond geëvenaard door den kinderlijken eerbied van deszelfs bewoners voor den Monarch en door hunne gehechtheid aan het Vaderland, trots zijnde op den roem die zich het Nederlandsche volk in de laatste jaren had vernieuwd, door moed, volharding en trouw. De colonie in al deszelfs deelen doorreizende, zou de Prins zich overtuigen dat de dienst des Konings op het zeerst door allen werd behartigd en dat niemand iets onbeproefd liet om tot de heilzame bedoelingen van Z. M. mede te werken. Na dien togt, wenschte de gouverneur generaal, dat Z. K. H. aan onzen Koning de verzekering zou kunnen geven dat in de kolonie niet minder dan in het Moederland steeds ware liefde en onwankelbare trouw heerschte aan den Koning en zijn geslacht.

Vorst *Leopold* werd gisteren avond te Brussel terugverwacht, zijne gemalin zou nog eenige dagen bij hare doorluchtige familie blijven vertoeven. — Eenige belgische bladen verzekeren dat het gerucht eener reis van de hertogin van *Orleans* naar België ongegrond is geweest.

— De bekende industrieel *Cockerill*, is sedert eenige dagen uit Parijs te Brussel teruggekomen en heeft zich weder spoedig naar Aken begeven.

— De *Messager de Gand* heeft dezer dagen een berigt medegedeeld omtrent eene schending van grondgebied, die door eenige belgische soldaten, onder aanvoering van den luitenant *Martin*, bij Sluis in Vlaanderen zou zijn gepleegd geworden. Deze soldaten, volgens dat blad, zonder aanleidende oorzaak, zekere herbergier hebben overvallen en bij die gelegenheid onder meer andere gewelddadigheden, aan zekeren *Pieter Goethals* eene doodelijke wonde hebben toegebragt. Thans plaatst de brusselsche *Emancipation* een brief van genoemden heer *Martin*, waarin deze de beschuldigingen van den *Messager* tracht te wederleggen en voor de gepleegde schending van grondgebied als reden opgeeft dat hij niet wist op welk territoir hij zich bevond. Als aanleidende oorzaak tot deze schending en het daaruit gevolgde (hetwelk door den *Messager* als van een zeer ernstigen aard is voorgesteld), wordt door den officier *Martin* opgegeven dat een belgisch korporaal door in de bewuste herberg geweken boeren zwaar gekwetst was geworden en hij uitgezonden was om deswege rapport in te winnen. Hoe zich alles ook toegedragen hebbe, zoo schijnt men het er voor te mogen houden dat door den *Messager* de daadzaken wat te sterk zijn gekleurd geworden.

— Ter Antwerpsche beurs werd gisteren (12 *Junij*) de koers der fondsen als volgt genoteerd: Belg. 100¾; O. Met. 103¾; Sp. Ard. 23, 22⅞; Dif. 7⅝; Nap. renten 92; B. Tav. 59; Sicil. 91⅞; Rom. L. 101⅜; Certif. te Antw. 97; Braz. 85; Wisselkoers op Amst. ⅛ pct.; op Rott. ⅛ pct. premie.

171ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIERDE KLASSE.

1ste Trekking: N°. 21818, een premie van *f* 1000; N°. 18313, een prijs van *f* 1000; N°. 24034, *f* 1000.

2de — N°. 15041, een prijs van *f* 10 000; N°. 7701, *f* 1000; N°. 9297, *f* 1000; N°. 12132, *f* 1500; N°. 5525, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *Junij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52$\frac{11}{16}$, ⅝; dito 5 98⅞, 99; Kansb. *f* 22$\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, ⅝; Amort.-Synd. 4½ pCt. 91$\frac{15}{16}$, ⅞; Hand. 175, 174⅞; O.-Indie 5 pCt. 97$\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$; Aand. Haarl. Spoorweg 120; Ard. 85 à 22$\frac{1}{2}$, ¼, $\frac{1}{16}$; dito Coup. van Mei 29¾; Metall. 5 pCt. 99½; Cols 16¾, ⅞.

---

* Heden overleed alhier, tot onze innige droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ADRIANA CORNELIA VAN OLPHEN, in den ouderdom van 50 jaren en 9 maanden.

BREDA, den 10den Junij 1837.

W. DE HAAN.

(Mede uit naam mijner Kinderen.)

Strekkende deze tot kennisgeving aan Familie en Bekenden. Verzoeke van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

Te Breda bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.